

Ansvarig Verksamhetsrådeschef	Upprättad av Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Berörda verksamheter Stöd och omsorg	Fastställd datum 2012-02-01 Reviderad 2016-01-25, 2017-08-07
Dokumentnamn Rutin för Basala hygienregler i vård och omsorg	Ledningssystem Enligt SOSFS 2011:9		Diarienummer

Rutin för Basala hygienregler inom kommunal hälso- och sjukvård, SOL och LSS-verksamhet

Syfte

Syfte med basala hygienregler är att förhindra smittspridning från vårdtagare till personal, från personal till vårdtagare samt mellan vårdtagare via personalens händer och kläder. Basal hygien ska tillämpas av all personal där vård och omsorg bedrivs.

Regelverk

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) Basal hygien i vård och omsorg
http://www.vardhandboken.se/Kategori/Hygien,_infektioner_och_smittspridning
samt Vårdhygien Region Skåne <https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/vardhygien/#73992>

Tillämpningsområden är inom socialtjänst, LSS-verksamhet samt hälso- och sjukvården. För kommunen innebär detta följande verksamheter; hemtjänst, hemsjukvård, LSS-gruppbostad, daglig verksamhet, dagverksamhet och vårdboenden.

Hygienkrav

Dessa finns beskrivna i föreskrift och vårdhandboken: Områden är arbetskläder, skyddskläder, handhygien samt skyddshandskar.

Författningstexten säger följande:

- a) Arbetskläder får endast bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa. Arbetsklädernas ärmar ska vara så korta att de slutar ovanför armbågen. Arbetskläderna ska bytas dagligen. Om de blir förorenade eller om det annars finns behov av det, ska de bytas så snart som möjligt.
- b) Om kläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under ett vård- eller omsorgsmoment, ska plastförkläde, skyddsrock eller motsvarande skyddskläder användas utanpå arbetskläderna. Om skyddskläder används vid vård av eller omsorg om flera personer efter varandra, ska de bytas mellan varje person.
- c) Underarmar och händer ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjorda material.
- d) Händerna ska desinfekteras med ett alkoholbaserat handdesinfektionsmedel,

eller något annat medel med motsvarande effekt, omedelbart före och efter ett vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra innan de desinfekteras. Händerna ska tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion, om de är eller kan antas vara smutsiga. Efter vård av eller omsorg om en person som kräks eller har diarré ska händerna alltid tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion.

e) Skyddshandskar ska användas, om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor under ett vård- eller omsorgsmoment. Händerna ska vara torra när handskarna sätts på. Skyddshandskar som används i vård och omsorg ska vara för engångsbruk och avsedda för ändamålet. De ska bytas mellan varje vård- eller omsorgsmoment.

Lokal instruktion

Arbetskläder betraktas gälla ner till knähöjd. Kortärmat innebär; bar hud under kortärmat plagg. Skyddskläder ska användas vid kontakt med biologiskt material och detta finns vid bäddning av säng som ett exempel.

Handdesinfektionsmedel med gel rekommenderas inte då det upplevs som klistrigt.

Då huvudduk används ska denna tvättas dagligen.

Kom ihåg! Desinfektion av händerna ska ske både före och efter användning av handskar.

Utbildningsmaterial

Länk till Vårdgivare Skåne Vårdhygien

<https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/vardhygien/#73992>

Länk till folkhälsomyndigheten Rena händer räddar liv utbildningsmaterial

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vardhygien-och-vardrelaterade-infektioner/handhygien/rena-hander-raddar-liv/>

Ansvarsfördelning

Aktivitet	Ansvar
Har ett ansvar att känna till och följa ovanstående hygienregler Att inhämta kunskap om vårdhygieniska rutiner.	Omvårdnadspersonal
Se till att rutiner är kända i verksamheten och efterlevs. Göra lokal rutin när behov föreligger. Se till att enheten samverkar i hygienkontroller. Vara väl förtrogen med vårdhygieniska rutiner. Att personal får introduktion och regelbunden utbildning och information inom området.	Enhetschef
Att bedöma och förebygga risk för smittspridning. Informera personal och	Sjuksköterska

enhetschefer om lämplig arbetsmetodik i olika situationer. Att rapportera avvikelser. Meddela Enhetschef vid förekomst av pågående smittspridning, multiresistenta bakterier, blodburen smitta eller annan smittsam sjukdom ex tuberkulos. Genom vårdplan påtala när ytterligare skärpning behövs i patientärende.	
Informera och genom vårdplan påtala när ytterligare skärpning behövs i patientärende gällande träning eller hjälpmedel.	Arbetsterapeut och sjukgymnast
Se till att författningsbestämmelser och andra regler finns tillgängliga samt att det finns behövliga direktiv och instruktioner.	Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Översyn och revidering

Denna rutin ska ses över senast maj 2019.